XVII a. pradžia). *Šurfe 1* jokių architektūrinių darinių nerasta, tačiau jame buvo tas pats juosvų žemių kultūrinis sluoksnis su XV–XVI a. keramika. Šurfe 1 kultūrinis sluoksnis buvo 20 cm storio, šurfe 2 – 30–50 cm storio. To laikotarpio reljefas žemėjo nuo šurfo 1 šurfo 2 link ir PR pusėn: šurfo 1 Š dalyje juosvos žemės pasirodė H_{abs} 150,95–150,98 m lygyje, o prie šurfo 1 P kampo – H_{abs} 150,55 m lygyje. Šurfe 2, 3 m atstumu į PV nuo šurfo 1, juosvų žemių viršus buvo nuo H_{abs} 150,55 m iki H_{abs} 150,65 m prie ŠV sienos ir iki H_{ab}s 150,13–150,35 m šurfo 2 R kampe ir prie PR sienos. Storiausias sluoksnis fiksuotas šurfo 2 R kampe. Taigi tarp šurfo 1 P sienos iš šurfo 2 R sienos būta nedidelės daubos. Kultūriniame sluoksnyje rasta keramika vertintina kaip Pusiasalio pilies naudojimo laikų buitinės atliekos, verstos už pilies sienų, greičiausiai į ežero pakrantę.

Tiriant šurfus 3 ir 4 vandentiekio įvado vietoje, toliau į V nuo šurfo 2, kultūrinio sluoksnio neaptikta. Čia rastos pavienės ankstyvesnio laikotarpio šukės į žemės sluoksnius įsimaišė XIX–XX a. statybinių pertvarkymų metu.

Kęstučio St. 3

In 2011, four test pits (a total of 9.75 m^2) were excavated at the sites of the future water and sewer lines at Kęstučio g. 3 in Trakai. A 20–50 cm thick blackish soil cultural layer with 15th–16th-century ceramics was found in test pits 1 and 2. A lime-mortar-bonded stone foundation with paving abutting it was unearthed in the SE wall of test pit 2.

Eugenijus Butėnas,
Kęstutis Katalynas

Karaimų gatvė 27

2011 m. birželio–rugpjūčio mėnesiais planuojamų atstatyti pastatų vietose Trakuose, Karaimų g. 27 sklype vykdyti archeologiniai tyrimai. Juos užsakė sklypo savininkas, o žemės kasimo darbus vykdė UAB „Skirnuva“. Tyrimai, remiantis užsakovo pateiktais duomenimis, buvo suplanuoti 160 m^2 plote, tačiau realiai tirta 227 m^2 (1 pav.). Jų metu aptiktas nuo 20 cm iki 2,4 m storio 2–4 horizontų kultūrinis sluoksnis su statybine (215 puodynių ir plokštinių koklių fragmentų) bei buitine keramika (202 vienetai), taip pat dirbiniais iš akmens (galąstuvų dalys) bei metalo (balnakilpė, įvairūs apkalai, kaltinės vinys), keletas monetų. Tyrimų metu aptikti radiniai datuojami XV–XVII a.

Plote 1 atidengta medinio, veikiausiai ūkinės paskirties pastato pamatų dalis ir krosnies pagrindas. Pamatams naudoti 29x27x26–42x35x21 cm dydžio nerišti rieduliai. Pastato statybos laikas neaiškus – veikiausiai jis statytas po XVII a. vidurio.

Plotų 4, 5 PR pakraštyje atidengta apie 7 m ilgio, daugiau kaip 50 cm storio, iki 70 cm aukščio siena, statyta iš moliu rištų gotikinių plytų dalių ir riedulių – veikiausiai medinio pastato pamatas ir cokolio likučiai (2 pav.). Keičiant sklypo PV dalies, esančios prie dabartinės Karaimų gatvės, užstatymą, pastatas buvo nugriautas, o rieduliai ir plytgaliai iš viršutinės cokolio dalies užkasti greta išlikusios sienos dalies. Plytų dalys yra antrinio panaudojimo, prie jų prilipęs kalkių skiedinys. Perkasime pamatams aptikta XVII a. I puse datuojamo koklio su tęstiniu ornamentu dalis

1 pav. Tyrimų Karaimų g. 27 situacijos planas: 1 – rekonstruojamas namas; 2 – rekonstruojamas pagalbinis pastatas; 3 – fiksuotos kraštinės; 4 – tirtas plotas. V. Novolinskienės brėž.

Fig. 1. Situation plan of the excavation at Karaimų g. 27: 1 – the house under reconstruction; 2 – the outbuilding under reconstruction; 3 – recorded edges; 4 – excavated area.

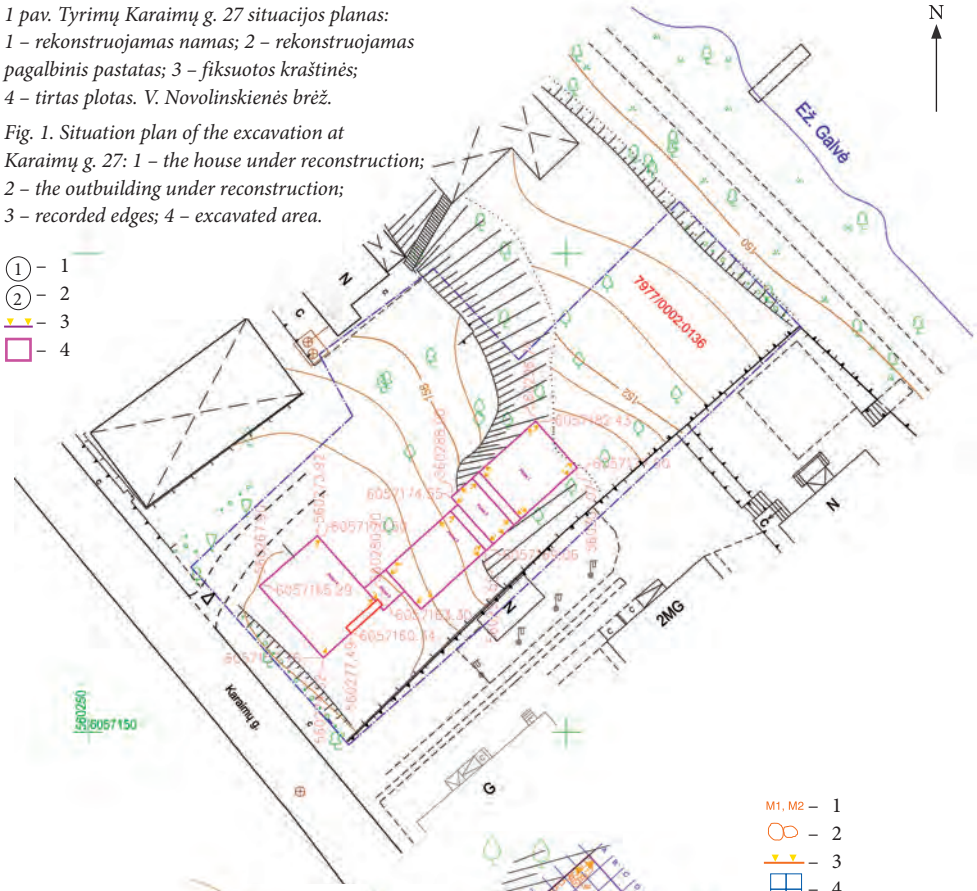

2 pav. Pastatų liekanos tyrinėtame plote: 1 – mūrai; 2 – grindiniai; 3 – fiksuotos kraštinės; 4 – kvadratai. V. Novolinskienės brėž.

Fig. 2. The remains of the building in the excavated area: 1 – the walls; 2 – the paving; 3 – recorded edges; 4 – grid system.

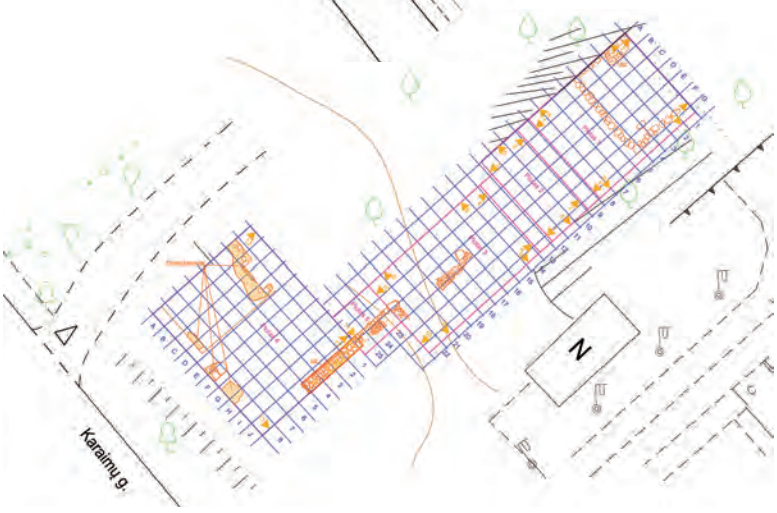

rodo, kad siena statyta XVII a. viduryje ar II pusėje, veikiausiai po 1655–1661 m. karo su Maskvos Didžiąja kunigaikštyste. Sprendžiant pagal aptiktą sudėtingai profiliuotos nerviūrinės plytos dalį, statybinė medžiaga galėjo būti atgabenta iš griūvančios Salos pilies.

Sklypo aukštutinėje dalyje, numatomo statyti gyvenamojo pastato vietoje (plotai 4, 5) kultūrinis sluoksnis dalinai nustumtas, išlikęs tik natūraliuose reljefo įdubimuose. Negausūs čia aptikti radiniai datuojami XV–XVII a. Tai buitinės keramikos fragmentai, gotikinių bei barokinių plokštinių koklių dalys, biloninis Zigmanto III Vazos dvidenaris.

Sklypo centrinėje dalyje, suprojektuoto rūsio vietoje (plotas 3 ir dalis ploto 2) kultūrinio sluoksnio storis buvo nuo 1,2 m iki 2,4 m. Jis labai apardytas XX a. Aptikti radiniai datuojami XV–XVII a. Tarp jų vyrauja XV a. datuojami puodyniniai kokliai ir XVI a. buitinė keramika. Taip pat aptikta pavienių XV a. plokštinių koklių.

Sklypo apatinėje dalyje (plotas 1 ir didesnė ploto 2 dalis) aptiktas nuo 0,6 m iki 1,3 m storio kultūrinis sluoksnis. Jo apatinis horizontas pagal radinius (negausią buitinę keramiką bei Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kazimiero sidabrinį denarą) datuojamas XV a. Virš jo buvęs sluoksnis labai apardytas XX a. vykusių žemės kasimo darbų metu. Jame aptikti radiniai (puodyniniai ir plokštiniai kokliai, buitinė keramika) datuojami XV–XVII a. Tarp jų vyrauja XVI a. buitinė keramika.

Dėl užsakovui ir UAB „Skirnuvai“ iškilusių įvairaus pobūdžio problemų tyrimai liko nebaigti, todėl juos numatoma pratęsti 2012 m.

Karaimų St. 27

In 2011, 227 m^2 were excavated during an investigation at the sites of planned buildings at Karaimų g. 27 in Trakai (Fig. 1). The remains of two buildings (Fig. 2) and a 20–240 cm thick, 2–4 horizon cultural layer with 215 fragments of ‘pot-shaped’ (*Topfkacheln*) and panel (*Blattkacheln*) stove tiles, 202 sherds of household pottery, whetstone pieces, a metal stirrup, various metal items, hand-forged nails, and several coins were discovered. The finds date to the 15th–17th centuries.

Linas Kvizikevičius,
Gintautas Rackevičius

Kęstučio, Maironio, Sodų, Vytauto gatvių teritorijų žvalgymai

Žvalgyta Kęstučio gatvės namo 1 teritorija yra XIV a. Trakų pusiasalio pilies PV prieigose, į PR nuo XIX a. pašto stoties pastato, prie senojo kelio į Vilnių. Storesniam XIV–XV a. kultūrinio sluoksnio horizontui formuotis neleido į ŠR buvęs prižiūrimas pilies gynybinis griovys. Į PV XV a. 3 dešimtmetyje būta turgaus aikštės.

Pilies P prieigų teritorija į ŠR nuo Vilniaus–Kernavės kelio apgyvendinta tik XVI a. pradžioje. 1600 m. Tomo Makovskio Trakų miesto ir pilių graviūroje Pusiasalio pilies P prieigose matomi daugelis arti vienas kito pastatytų namų. XVI a. pabaigoje – XVII a. I pusėje dabartinės Kęstučio gatvės namo 1 prieigose, kitapus Vilniaus–Kernavės kelio spėjama buvus karališką smuklę. Trakų pusiasalio pilyje XVII–XIX a. buvo įsikūręs Dominikonų vienuolynas (dabartinis TIM, Kęstučio g. 4).